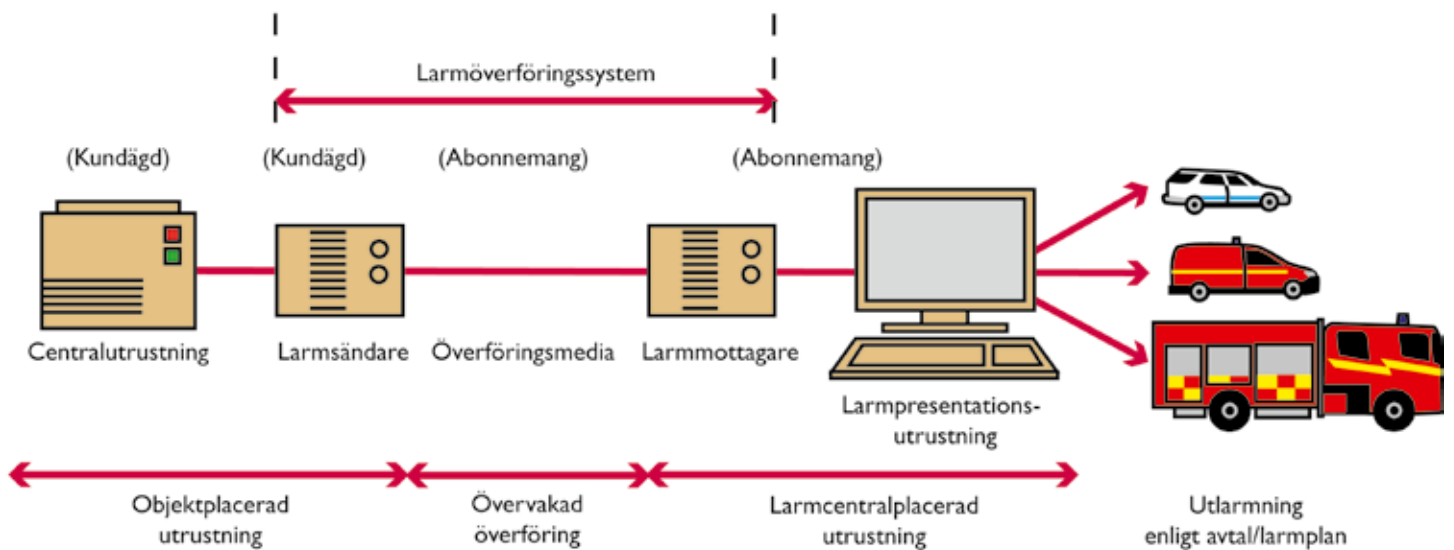


Information om larmöverföring



Vad är larmöverföring?

Vidarekopplingen av larm från brandlarmanläggningen eller sprinkleranläggningen till larmcentralen kallas larmöverföring. En övervakad larmöverföring innebär att om det uppstår störningar (kommunikationsavbrott) i larmöverföringen ska larmcentralen få en indikering som möjliggör lämpliga åtgärder.

Anläggningar som inte har larmöverföring bör vara tydligt märkta med information om att räddningstjänsten måste tillkallas per telefon.

Det är oftast flera olika leverantörer som tillhandahåller olika delar eller tjänster i larmöverföringskedjan.

Brandlarm, felsignaler och kommunikationsavbrott ska kunna särskiljas. Moderna larmöverföringssystem kan överföra betydligt mer information, vilket gör det möjligt att anpassa resurserna i ett tidigt skede och hjälpa insatspersonal att hitta rätt på platsen. Överföring av larm från sprinkleranläggningar sker enligt samma principer och överföringsutrustningen är normalt av samma typ som för brandlarm.

Teknik för larmöverföring

Larmöverföring kan ske via olika medier och med olika säkerhet. Normalt används fast uppkopplade förbindelser i telenätet alternativt radiobaserade eller IP-baserade system.

Fast uppkopplade förbindelser i telenätet övervakas normalt av nätoperatören och tillförlitligheten är mycket hög. Beroende på att telenäten med kopparledningar inte byggs ut och i vissa fall demonteras, krävs ibland andra lösningar.

Radiobaserade larmöverföringar använder normalt de befintliga mobilnäten. Tillförlitligheten kan variera beroende på lokala förutsättningar. Överföringen kan störas vid exempelvis arbeten på stationer eller vid belastning och förändringar i mobilnätet. För överföringssystem som använder mobilnäten, måste det beaktas att operatörerna kan ändra näten tidsmässigt mellan olika tekniker (2G/GPRS, 3G och 4G) och frekvensband. En förbindelse som fungerar vid en viss tidpunkt kanske inte fungerar vid en annan tidpunkt på dygnet. Det

finns system som kan arbeta med flera mobiloperatörer vilket ger en något högre säkerhet i vissa områden.

IP-baserad överföring ansluts till fastighetens/anläggningens datanät. Signalen hanteras, om inte speciella lösningar gjorts, av datanätverkets switchar, routrar, servrar, eventuella optoomvandlare med mera. Dessa komponenter försörjs normalt enbart från elnätet vilket innebär att förbindelsen bryts vid strömavbrott.

Radio- och IP-överföring kan i vissa typer av larmsändare kombineras. Vid avbrott på någon överföringsväg sker automatisk omkoppling till den andra vägen vilket ger en högre tillförlitlighet och säkerhet.

Uppringande system är en annan lösning som används för anläggningar med lägre säkerhetskrav, dessa använder det vanliga telenätet eller mobilnätet och kopplar vid larm upp sändaren mot larmcentralens mottagare. Dessa system uppfyller inte reglernas krav på övervakad larmöverföring.

Provningsanordning bör finnas vid larmsändaren för att underlätta provning av övervakningen (kommunikationsavbrott). Exempel på en sådan anordning är en strömbrytare (timer) som bryter strömmen under en begränsad tid.

Larmöverföringen kan i vissa fall delas med exempelvis inbrottslarm som även kan betjänas av en annan larmcentral. Dessa förutsättningar är viktiga att känna till vid bland annat provning.

Utrustningskrav

Larmsändare och övriga delar av larmöverföringssystemet ska uppfylla standarden EN 54-21 och kraven i SBF 110. Enligt dessa gäller följande tidskrav:

- Överföring av brandlarm och fel ska ske inom högst 20 sekunder till larmmottagare/larmcentral.
- Kommunikationsavbrott i radio-baserade system som mobilnät ska indikeras inom 180 sekunder.
- Kommunikationsavbrott i ledningsburet system ska indikeras inom 90 sekunder.

Installation

Vid installation eller byte av larmöverföring är det viktigt med samordning av inblandade leverantörer och att aktuella uppgifter tas fram, exempelvis anläggningsadress, åtgärder och kontaktuppgifter till anläggningsskötare med flera. För radiobaserade system bör även täckningskontroll utföras. Installatören/

driftsättaren svarar för avprovning och protokollföring där övervakningstid för kommunikationsavbrott och eventuella alternativa kommunikationsvägar redovisas. Normalt strömförsörjs sändaren från brandlarmsystemet.

Ny larmsändartyp vid byte kräver nytt anläggarintyg och ny strömförsörjningsberäkning för brandlarmanläggningen.

Anläggarfirman ska innan nytt intyg utfärdas göra nödvändig avprovning.

Eventuellt byte kontrolleras vid kommande årlig revisionsbesiktning.

Skötsel och provning

Prov av larmöverföringen ska göras varje kvartal och då kontrolleras det att rätt larm går fram till larmcentralen, provet utförs av anläggningsskötaren. Leverans- och revisionsbesiktning utförs av certifierat besiktningsföretag. Avtalet med larmcentralen bör reglera hur provning av larmöverföringssystemet ska ske samt hur besiktningspersonal får behörighet till anläggningen. Årlig service och underhåll utförs normalt av anläggarfirman. Därmed ska även larmsändares strömförsörjning kontrolleras.

Provningar av larmöverföringen ska införas i anläggningens kontrolljournal.

Kontrollera dina avtal

Olika lösningar för larmöverföring och larmhantering kan förekomma i olika kommuner. För att hela kedjan från larm till åtgärd ska fungera, behöver avtal tecknas för alla delar i larmöverföringskedjan. Avtal kan behöva tecknas med flera parter.

Avtalet med larmcentralen reglerar vilken åtgärd som ska utföras beroende på vilken signal som har mottagits. Som anläggningsägare är det inte självklart att du får information om att det är fel i ditt brandlarmssystem, åtgärden att informera om fel i larmöverföringen måste framgå av avtalet.

Kontrollera vad larmcentralen har åtagit sig, det är anläggningsägaren som ska se helheten!

Observera att i de flesta avtal med larmcentraler ingår endast en, eller eventuellt två, sökningar/kontakter med den anläggningsansvariga inom 24 timmar. Det gäller även för kvarstående fel.

Därför är det viktigt med interna rutiner så att fel blir åtgärdade, detta gäller speciellt larmöverföringen vars fel normalt inte syns på anläggningen.

OM DET BRINNER – RING ALLTID 112

Brandskyddsföreningen är en medlemsorganisation som arbetar för ett brandsäkrare Sverige. Genom information och utbildning hjälper vi människor, företag och organisationer att ta eget ansvar för sitt brandskydd. 08-588 474 00. www.brandskyddsforeningen.se